

**REPUBLIKA HRVATSKA
KARLOVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA JOSIPDOL
OPĆINSKI NAČELNIK**

KLASA: 024-08/22-01/1
URBROJ: 2133-13-1-22-1
Josipdol, 6. lipnja 2022.

Na temelju članka 47. Statuta Općine Josipdol ("Glasnik Karlovačke Županije", broj 12/21 i 40/21), u cilju promjena odnosa prema korupciji iskazivanjem spremnosti za njeno suzbijanje i to stvaranjem formalnih i normativnih pretpostavki za sustavni pristup, u skladu s mogućnostima i mehanizmima sa kojima Općina Josipdol raspolaže, a temeljem nacionalne antikorupcijske politike, općinski načelnik Dragan Rudančić donosi

**ANTIKORUPCIJSKI
AKCIJSKI PLAN SUZBIJANJA KORUPCIJE**

I. UVOD

Općina Josipdol (u daljnjem tekstu: Općina) je prepoznala potrebu i odgovornost za suzbijanje korupcije i time pokazuje zrelost za prihvaćanje demokratskih vrijednosti, modernizaciju, poštene uvjete utakmice u gospodarstvu i zaštitu prava i sloboda građana.

Polazne pretpostavke za antikorupcijsku politiku su općeprihvaćene ocjene:

- Da je korupcija štetna društvena pojava koja narušava temeljne društvene vrijednosti. Ona je povijesni, psihološki, sociološki, gospodarski, politički i pravni fenomen. U najširem smislu korupcija je svaka zlouporaba javnih ovlasti radi ostvarenja privatnih interesa. U užem smislu, ona se može definirati kao svaki čin kojim se, suprotno javnom interesu, nedvojbeno krše moral i pravne norme, te potvrđuju temelji vladavine prava.
- Da se korupcija pojavljuje u gotovo svim područjima života i djelovanja, prisutna je u javnim institucijama, privatnom sektoru, u politici, gospodarstvu i medijima. Među najvažnijim posljedicama korupcije je gubitak povjerenja u bilo koju vlast i njene institucije i na bilo kojoj razini, te neravnopravnost i nejednakost građana u svakodnevnom životu.
- Da suzbijanje korupcije predstavlja općedruštveni cilj, kako na globalnom, tako i na nacionalnom nivou, u kojemu Općina prepoznaje svoje pravce u njenom suzbijanju.
- Da se na ovaj način uključujemo u suvremene trendove suzbijanja korupcije, koji se sve više okreću prevenciji, na način da se prepoznaju rizici nastanka korupcije te izgradnjom institucija, usvajanjem zakona i osvješćivanjem građana i medija nastoji spriječiti korupciju prije nego do nje dođe.
- Da je nacionalna antikorupcijska politika snažna, sadržana u Strategiji suzbijanja korupcije, koju je usvojio Hrvatski sabor te predstavlja pravni okvir i orijentaciju za poduzimanje aktivnosti u suzbijanju korupcije u Općini.

II. VRSTE KORUPCIJE I NJENE POSLJEDICE

Zbog informiranosti javnosti i zaposlenika, a u cilju razumijevanja problematike, navode se vrste korupcije i njene posljedice prema općeprihvaćenim tumačenjima i definicijama.

Vrste korupcije

Ovisno o razini ovlasti u odlučivanju mogu se javiti dvije vrste korupcija:

- **Politička**, koja se može javiti među državnim dužnosnicima i političarima koji imaju političku moć,
- **Administrativna ili birokratska**, koja se može pojaviti kod zaposlenika nadležnih za provedbu odluka i propisa, te onih koji rade sa korisnicima.

Oblici korupcije

Najčešći oblici korupcije su:

- **Podmićivanje** – obećanjem ponuda ili odgovornoj osobi Općine direktno ili preko druge osobe, a može podrazumijevati novac, povjerljivu informaciju, darove i druge oblike,
- **Pronevjera** – krađa sredstava od strane osoba kojima su povjerene ovlasti i kontrola nad tim sredstvima,
- **Sukob interesa** – situacija u kojoj su privatni interesi zaposlenika u suprotnosti sa javnim interesom, ili privatni interes utječe, ili može utjecati na nepristranost odgovornih osoba u obavljanju poslova,
- **Pristranost** – dodjeljivanje poslova ili beneficija određenim pojedincima bez obzira na stručnost i sposobnost, ukoliko je riječ o članovima obitelji onda se naziva nepotizam,
- **Iznuđivanje** – nezakonito i namjerno dobivanje neke prednosti, materijalne ili nematerijalne od druge osobe ili subjekta, tako da joj se nameće nezakonit pristanak u obliku prijetnji ili zastrašivanja da bi ju se prisililo da pruži određene beneficije. Ova prisila može sadržavati fizičku prisilu, nasilje ili prepreku, a može čak uključivati i opasnost da treća strana bude ugrožena.
- **Nepotizam** – pojam koji označava ponašanje pojedinaca, najčešće nositelja političke, ekonomske, vojne ili neke druge moći i utjecaja kojim, zbog svog povlaštenog položaja osigurava beneficije i druge pogodnosti članovima svoje obitelji, rođacima ili bliskim osobama.

Posljedice korupcije

Posljedice korupcije su:

- **Političke** – uništava se osnovni odnos povjerenja između političara i građana, narušava se kredibilitet demokratskih institucija,
- **Gospodarske** – korupcija sprječava sigurno i racionalno investiranje, pošteno gospodarsko tržište, dovodi do rasipanja proračunskog novca,
- **Socijalne** – korupcija povećava siromaštvo, najviše pogađa najslabije i nezaštićene, povećava nejednakost građana, pridonosi općem osjećaju nesigurnosti i nezadovoljstva.

Mjerenje korupcije

Korupciju realno nije moguće izmjeriti obzirom da nitko u svijetu ne zna koliki je društveni trošak korupcije koji se danas sve više očituje u općem nezadovoljstvu građana. Najveća šteta korupcije je u tome što ona iskrivljuje prioritete u političkom i gospodarskom odlučivanju i pogubno šteti javnoj odgovornosti i društvenom moralu.

Najpoznatije mjere korupcije vrše:

- **Transparency International** – prema indeksu percepcije korupcije,
- **Svjetska banka** – prema indeksu kontrole korupcije

III. TEMELJNI CILJEVI ANTIKORUPCIJSKOG AKCIJSKOG PLANA

Temeljni ciljevi donošenja Antikorupcijskog Akcijskog plana su:

- Afirmacija nulte stope tolerancije na korupciju, odnosno reagiranje svih tijela pojedinaca na bilo koji oblik pojave korupcije, bez obzira na njezin značaj i obim,

- Edukacija u svrhu prepoznavanja pojava oblika korupcije,
- Podizanje javne svijesti o štetnosti korupcije,
- Senzibiliziranje javnosti za problem korupcije,
- Vraćanje povjerenja građana u institucije lokalne vlasti kroz povećanje transparentnosti i odgovornosti u radu i prema javnosti,
- Sankcioniranje korumpiranih osoba,
- Nesmetan razvoj gospodarstva i poduzetništva,
- Stvaranje preduvjeta za sprečavanje korupcije na razini Općine i Županije,
- Suradnja s nadležnim tijelima i ustanovama, organizacijama civilnog društva, medijima i crkvom,
- Aktiviranje građana u suzbijanju korupcije.

IV. PRIORITETNA PODRUČJA ANTIKORUPCIJSKOG AKCIJSKOG PLANA

Prioritetna područja u borbi protiv korupcije su:

1. Obavljanje poslova i dužnosti dužnosnika Općine, službenika upravnih tijela Općine, kao i člana Općinskog vijeća, kao i od njih imenovanih povjerenstva i radnih tijela,
2. Sukob interesa u obnašanju poslova i dužnosti,
3. Kodeks ponašanja zaposlenika,
4. Financiranje političkih stranaka,
5. Ostvarivanje prava na pristup informacijama,
6. Javna nabava roba, radova i usluga,
7. Korištenje financijskih sredstava,
8. Gospodarstvo,
9. Javna svijest o štetnosti korupcije,

V. MJERE, ROKOVI I NOSITELJI PROVEDBE ANTIKORUPCIJSKOG AKCIJSKOG PLANA

Ovim Antikorupcijskim Akcijskim planom utvrđuju se mjere i rokovi te nositelji provedbe za područja iz točke IV.

1. OBNAŠANJE DUŽNOSTI NOSITELJA POLITIČKE DUŽNOSTI

Obnašanje dužnosti nositelja političke dužnosti u Općini – općinski načelnik, članovi općinskog vijeća i radnih tijela.

- Donošenje Kodeksa ponašanja nositelja političkih dužnosti Općine Josipdol

Rok: 25.06.2022.

Nositelj: Etički odbor

Nadzor nad poštivanjem Kodeksa

Rok: trajno

Nositelj: Etički odbor

2. SUKOB INTERESA U OBAVLJANJU POSLOVA I DUŽNOSTI

Sukob interesa predstavlja situaciju u kojoj su privatni interesi odgovornih osoba, službenika Općine i članova Općinskog vijeća u suprotnosti s javnim interesom, ili privatni utječu ili mogu utjecati na nepristranost u obavljanju poslova i dužnosti. U provedbi Zakona o

sprečavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti bitno je jačanje integriteta odgovornosti i transparentnosti u radu Općine i članova tijela.

Mjere:

- Potpisivanje izjave o povjerljivosti i nepristranosti
- Omogućiti dostupnost informacija građanima o tome što se smatra sukobom interesa, na koji način je ovo pitanje uređeno u našim zakonodavstvu, radi podizanja svijesti građana u prepoznavanju različitih oblika neprihvatljivog ponašanja
- Sustavno provoditi edukaciju zaposlenika i svih tijela općine o sprečavanju sukoba interesa, sukladno programu i mjerama utvrđenim u Akcijskom planu Vlade RH

Rok: mjera 1.-trajno; mjera 2. – odmah po donošenju ovog Plana, najmanje jednom godišnje
Ostalo: trajno

Nositelj: Povjerenik za etiku

3. ETIČKI KODEKS SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA U OPĆINI

Pravila ponašanja zaposlenika potrebno je urediti posebnim pravilima.

Takav akt sadržavao bi pravila i proceduru dobrog ponašanja zaposlenika prema građanima i međunarodnim odnosima.

Mjera: donošenje Etičkog kodeksa službenika i namještenika i njegova objava na oglasnoj ploči Općine

Rok: 25.06.2022.

Nositelj: općinski načelnik i Povjerenik za etiku

- Sustavna edukacija zaposlenika o korupcijskom ponašanju i mehanizmima njihovog suzbijanja i prevencije

• Nadzor nad poštivanjem Etičkog kodeksa

Rok: trajno (uključiti u planove edukacije zaposlenih, sudjelovanje na seminarima, radionicama, organiziranje seminara i predavanja i sl.)

Nositelj: općinski načelnik i Povjerenik za etiku

4. FINANCIRANJE POLITIČKIH STRANAKA

Financiranje političkih stranaka treba biti transparentno, jer nejasno i neprecizno utvrđene obveze u kontroli financiranja političkih stranaka mogu dovesti do pojave korupcije u politici. Zbog toga je transparentnost u financiranju rada političkih stranaka, posebno izbornih kampanja, i to u dijelu donacija, njenog limita i zabrane anonimnih donacija posebno važno pitanje za poduzimanje određenih mjera i na razini Općine.

Mjere:

- U financiranju političkih stranaka dosljedno provoditi Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu,
- Podržati analizu provedbe Zakona o financiranju političkih stranaka koju je u svojim mjerama predvidjelo nadležno tijelo, u smislu unapređenja sustava financiranja političkih stranaka, s posebnim naglaskom na kontrolu financiranja izbornih kampanja i njegove ukupne transparentnosti koja je nužna u sprečavanju korupcije i informiranje o zaključcima analize.
- Tražiti od nadležnog izbornog povjerenstva da se privremeno i završno izvješće o financiranju kampanje dužnosnika objavi u službenom glasilu, sukladno Zakonu, te preporučiti mu da se izvješća objave i na web stranici.

Rok: trajno

Nositelj: općinski načelnik, službenici upravnih tijela Općine i Povjerenik za etiku

5. OSTVARIVANJE PRAVA NA PRISTUP INFORMACIJAMA

Zakonom o pravu na pristup informacijama osigurano je i omogućeno ostvarivanje prava na pristup informacijama fizičkim i pravnim osobama. Zakon se zasniva na načelu javnosti i slobodnog pristupa informacijama koje pred Općinu postavlja da sve informacije koje posjeduje, raspoláže i nadzire mora učiniti dostupnim zainteresiranim ovlaštenicima prava na pristup informacijama.

Sustav prava na pristup informacijama unapređuje se i ta pitanja zakonski su sve više precizirana, posebno kada je u pitanju žalba na rješenje o odbijanju zahtjeva na pristup informacijama.

Mjere:

- Stručno usavršavati zaposlenika koji su zaduženi za davanje informacija građanima na njihov zahtjev, zbog njihove osposobljenosti za primjenu i provedbu zakona i drugih propisa,
- Odrediti službenika za informiranje za provedbu Zakona u skladu sa propisima,
- Surađivati s medijima u cilju permanentne promocije mogućnosti što kvalitetnijeg ostvarivanja prava na pristup informacijama,
- Ažurirati katalog akata koji su dostupni građanima,
- Jasno evidentirati iznimke od općeg pravila na pristup informacijama, kao što su zaštićeni podaci sa oznakom tajnosti, osobni podaci, te o tome upoznati najširu javnost putem medija ili na drugi prilagođen način,
- Predlagati zakonska rješenja u svrhu smanjenja zapreka u ostvarivanju prava na pristup informacijama,
- Poboljšati provedbu prava na pristup informacijama,
- Unaprijediti sustav komunikacija sa građanima u podnošenju zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama putem elektroničkih komunikacija.

Rok: trajno

Nositelj: općinski načelnik, službenici upravnih tijela i Povjerenik za etiku

6. KORIŠTENJE FINANCIJSKIH SREDSTAVA

Proračunom Općine se utvrđuju programi, svrha i način korištenja financijskih sredstava, a financijskim izvješćima se izvještava o financijskom stanju Općine.

Mjere:

- Osigurati dostupnost javnosti Proračuna i Financijskih izvješća, koji se pripremaju za Općinsko vijeće, putem objave na internetskoj stranici,
- Obrazloženja Proračuna i Financijskih izvješća trebaju biti razumljiva terminološki te metodološki prilagođena članovima Općinskog vijeća i široj javnosti,
- Objavljivati nalaze Državnog ureda za reviziju o kontroli financijskog poslovanja Općine,

Rok: sukladno zakonskim rokovima

Nositelj: općinski načelnik, službenici upravnih tijela Općine i Povjerenik za etiku

7. JAVNA NABAVA

Javna nabava jedna je od najkritičnijih aktivnosti s obzirom na korupcijske rizike, jer se radi o velikim financijskim vrijednostima. U cilju stvaranja preduvjeta za sprečavanje korupcije u sustavu javne nabave bilo je potrebno ojačati pravni okvir, u smislu da se svi postupci podvrgnu strogim pravilima, a donošenje krovnih Zakona kao što je Zakon o javnoj nabavi, Zakon o koncesijama, Zakon o javno privatnom partnerstvu i niz podzakonskih akata. U cilju jačanja integriteta svih sudionika koji su uključeni u poslove javne nabave osmišljeni su i edukativni i specijalistički programi za službenike koji obavljaju te poslove. I nadalje se radi na unaprjeđenju i transparentnosti uspostavom web portala javnih nabava i sl.

Mjere:

- Uvođenje antikorupcijske klauzule u DON (potpisivanje deklaratorne izjave o integritetu ponuditelja da se neće služiti radnjama koje bi mogle dovesti do korupcije),
- Objavi o predstojećim nabavama,
- Uvidu u razloge eventualnih poništenja ili ukidanja odluka o odabiru ponuditelja, u skladu sa zakonom,
- Unapređivanju razvoja web portala javnih nabava, u cilju transparentnosti u radu Naručitelja, te jačanje povjerenja građana,
- Nastaviti kontinuiranu objavu svih odluka o provedenim postupcima javnih nabava na web stranici Općine,
- Uključivanje osoba koji rade na postupcima javne nabave u programe edukacija o javnoj nabavi i načinu ostvarivanja pravne zaštite u javnoj nabavi,
- Jačanje svijesti o važnosti sprječavanja korupcije u sustavu javne nabave (putem medija i sl.)
- Promicanju ciljeva sustava javne nabave: transparentno provođenje postupak i dodjela ugovora, jednaki tretman svih sudionika javne nabave, poticanje tržišnog natjecanja i održivog gospodarskog rasta, te promicanje modela javno privatnog partnerstva,
- Uvođenje stručne kontrole i kontrolnih mehanizama u pripremi svih natječaja i natječajne dokumentacije, posebno kod nabava većih vrijednosti
- Strogo poštivanje Zakona o javnoj nabavi te svih pravila i procedura

Rok: trajno

Nositelj: općinski načelnik, službenici upravnih tijela Općine i Povjerenik za etiku

8. GOSPODARSTVO

Upravljanje rizicima korupcije u gospodarstvu jedan je od važnih elemenata antikorupcijske strategije. Na temelju ocjene da je prevelika reguliranost gospodarskih aktivnosti samo racionalni izbor koji smanjuje troškove poslovanja upravo u prereguliranom okruženju, na nacionalnom nivou su poduzete mjere sukladne europskim standardima u smislu određene deregulacije sustava, a u korist slobode tržišnog natjecanja i zabrane zloupotrebe monopolskog položaja.

Mjere:

- Promocija društveno i socijalno odgovornog poslovanja Općine,
- Podržavanje svih mjera nadležnih tijela o smanjenju korupcije, te snalaženja slobode tržišnog natjecanja

Rok: trajno

Nositelj: općinski načelnik, službenici upravnih tijela Općine i Povjerenik za etiku

9. OBJAVA UGOVORA, DONACIJA I SPONZORSTAVA

U cilju jačanja integriteta, odgovornosti i transparentnosti u radu tijela javne vlasti te jačanja povjerenja u građana u iste, Općina će jednom godišnje objaviti tablicu ugovora zaključenih tijekom godine, osim onih čija je objava obveza sukladno Zakonu o javnoj nabavi („Narodne novine“, broj 120/16). Pored toga Općina će polugodišnje objavljivati i popis danih donacija i sponzorstava na svojoj internetskoj stranici.

Rok: trajno

Nositelj: općinski načelnik, službenici upravnih tijela i Povjerenik za etiku

10. ŠIRENJE SVIJESTI O ŠTETNOSTI KORUPCIJE

Suzbijanje korupcije nije samo obveza određenih struka i određenih tijela, već je to društvena akcija najširih razmjera u koju se moraju uključiti i gradska tijela, zainteresirane organizacije, gospodarski subjekti i građani. Politička volja na planu suzbijanja korupcije pretvorit će se u reformu cjelokupnog društva s ciljem ostvarivanja vladavine prava, demokracije i slobodnog poduzetničkog gospodarstva samo u suradnji svih državnih čimbenika, te lokalne i regionalne samouprave.

Polazeći od ovih činjenica Općina se svojim mjerama uključuje u općedruštvene procese, stvarajući sustavni okvir za antikorupcijsko djelovanje.

Kako je za antikorupcijsko obrazovanje zaposlenika i građana od posebne važnosti širenje javne svijesti o opasnosti i štetnosti korupcije, potrebno je i u ovom području odrediti adekvatne mjere, sukladno institucionalnim i programskim okvirima te postignutom standardu antikorupcijskih mjera u Općini.

Mjere:

- Poticanje razvoja udruga civilnog društva koji se bave ovim pitanjima, sufinanciranjem njihovih programa, sukladno mogućnostima Općine.

Rok: trajno.

Nositelj: općinski načelnik, službenici upravnih tijela Općine i Povjerenik za etiku.

VI. ZAKLJUČAK

Mjere utvrđene ovim Antikorupcijskim Akcijskim planom podložne su stalnom vrednovanju, ispitivanju, izmjenama i dopunama. Povjerenik za etiku će najmanje jednom godišnje izvještavati općinskog načelnika o svom radu, provođenju mjera te potrebi izmjena i dopuna Antikorupcijskog Akcijskog plana. Općina će inicirati ovakve ili slične aktivnosti i u drugim jedinicama lokalne i regionalne (područne) samouprave u Republici Hrvatskoj, s ciljem stvaranja najšireg kruga antikorupcijskog djelovanja.

VII. ZAVRŠNE ODREDBE

Ovaj Akcijski plan objavit će se na internetskoj stranici i oglasnoj ploči Općine, a stupa na snagu osmog dana od dana objave na oglasnoj ploči Općine. S ovim Planom upoznat će se svi službenici Općine, a javnost objavom na službenoj internetskoj stranici Općine Josipdol.

OPĆINSKI NAČELNIK

Dragan Rudančić, mag. ing. silv.

Ovaj Akcijski plan donesen je 6. lipnja 2022., objavljen je na oglasnoj ploči Općine Josipdol dana 6. lipnja 2022., a primjenjuje se od 14. lipnja 2022.